

ZARZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 5 sierpnia 1953 r.

w sprawie zasad prowadzenia księgowości przez jednostki dokonujące rozliczeń z budżetem centralnym i budżetami terenowymi z tytułu wpłat z zysku i pokrywania strat oraz z tytułu środków obrotowych.

Na podstawie § 1 ust. 1 pkt 7 i 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1950 r. w sprawie zakresu działania Ministra Finansów i zmiany zakresu działania Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego (Dz. U. z 1950 r. Nr 22, poz. 188 i z 1951 r. Nr 25, poz. 185) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. Ilekroć w niniejszym zarządzeniu jest mowa o zarządach centralnych i o zarządach terenowych, należy rozumieć przez to jednostki, o których mowa w §§ 2 i 3 uchwały nr 244 Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 1953 r. w sprawie rozliczeń przedsiębiorstw państwowych z budżetem centralnym i budżetami terenowymi z tytułu wpłat z zysku i pokrywania strat oraz z tytułu środków obrotowych (Monitor Polski Nr A-36, poz. 451), zwanej w dalszym ciągu „uchwałą”.

§ 2. Zarządy centralne i zarządy terenowe obowiązane są prowadzić księgowość rejestrującą rozliczenia z budżetem z tytułu:

- 1) wpłat z zysku;
- 2) wpłat nadwyżek środków obrotowych;
- 3) dotacji na pokrycie strat;
- 4) finansowania niedoboru środków obrotowych;
- 5) finansowania wzrostu środków obrotowych

w sposób podany w przepisach niniejszego zarządzenia. Księgowość ta zwana będzie w dalszym ciągu niniejszego zarządzenia „księgowością rozliczeń z budżetem”.

§ 3. Zarządy centralne i zarządy terenowe prowadzić powinny odrębną księgowość rozliczeń z budżetem dla każdej grupy przedsiębiorstw, posiadającej odrębny rachunek rozliczeń z tytułu wpłat z zysku i pokrywania strat oraz z tytułu środków obrotowych, otwarty w myśl przepisów § 5 ust. 1 i 2 uchwały. Rachunek ten zwany będzie w dalszym ciągu „rachunkiem rozliczeń”.

§ 4. Ilekroć w niniejszym zarządzeniu mówi się o przedsiębiorstwach, należy rozumieć przez to jednostki, o których mowa w § 1 uchwały.

II. Wykaz kont.

§ 5. Zarządy centralne i zarządy terenowe obowiązane są prowadzić księgowość rozliczeń z budżetem w oparciu o następujący wykaz kont:

Rozdział 1. Środki oddane i otrzymane.

- 032.1. Finansowanie niedoboru środków obrotowych.
- 032.2. Finansowanie wzrostu środków obrotowych.
- 033. Dotacje na pokrycie strat.
- 035.1. Odprowadzenie nadwyżek środków obrotowych na 1 stycznia.
- 035.2. Odprowadzenie innych nadwyżek środków obrotowych.
- 036. Przelewy części zysku przeznaczonej dla budżetu.

Rozdział 2. Środki pieniężne.

043. Rachunek rozliczeń.

046. Środki pieniężne w drodze.

Rozdział 3. Rozrachunki z przedsiębiorstwami.

095.1. Wpłaty nadwyżek środków obrotowych na 1 stycznia.

095.2. Wpłaty innych nadwyżek środków obrotowych.

095.3. Wpłaty z zysku.

095.4. Wpłaty na pokrycie niedoboru środków obrotowych.

095.5. Wpłaty na pokrycie wzrostu środków obrotowych.

095.6. Wpłaty na pokrycie strat.

§ 6. Ustala się następujące zasady funkcjonowania kont księgowości rozliczeń z budżetem:

Rozdział 1. Środki oddane i otrzymane.**032.1. Finansowanie niedoboru środków obrotowych.**

Konto 032.1 służy do ujęcia dotacji otrzymywanych przez zarząd centralny lub zarząd terenowy z budżetu na uzupełnienie niedoboru środków obrotowych, ustalonego na dzień 1 stycznia każdego roku na podstawie zbiorczego bilansu przedsiębiorstw podległych. Konto 032.1 uznaje się sumą efektywnie otrzymanych dotacji w korespondencji z kontem 043 „Rachunek rozliczeń”. Konto 032.1 obciąża się sumą ewentualnych zwrotów dotacji również w korespondencji z kontem 043.

Urządzenia analityczne prowadzone do konta 032.1 powinny zapewnić możliwość ustalenia wysokości finansowania niedoboru środków obrotowych:

- 1) w roku bieżącym (sprawozdawczym),
- 2) w roku ubiegłym (poprzedzającym).

Ponadto w urządzeniach analitycznych należy wykazywać aktualny stan należności (bądź zobowiązań) od budżetu z tytułu finansowania niedoboru środków obrotowych.

032.2. Finansowanie wzrostu środków obrotowych.

Konto 032.2 służy do ujęcia dotacji otrzymywanych przez zarząd centralny lub zarząd terenowy z budżetu na finansowanie wzrostu środków obrotowych, ustalonego w bilansie dochodów i wydatków.

Konto 032.2 uznaje się sumą efektywnie otrzymanych dotacji w korespondencji z kontem 043. Konto 032.2 obciąża się sumą ewentualnych zwrotów dotacji również w korespondencji z kontem 043. Urządzenia analityczne do konta 032.2 powinny być zbudowane w oparciu o zasady analogiczne do wymienionych w objaśnieniach do konta 032.1.

033. Dotacje na pokrycie strat.

Konto 033 służy do ujęcia otrzymywanych przez zarząd centralny lub zarząd terenowy dotacji z budżetu na pokrycie strat. Konto 033 uznaje się sumą efektywnie otrzymanych dotacji w korespondencji z kontem 043. Konto 033 obciąża się sumą ewentualnych zwrotów dotacji również w korespondencji z kontem 043. Urządzenia analityczne prowadzone do konta 033 powinny zapewnić możliwość ustalenia wysokości dotacji na pokrycie strat, otrzymanych:

1) w roku bieżącym,

2) w roku ubiegłym.

Ponadto w urządzeniach analitycznych należy wykazywać w sposób pozaksięgowy aktualny stan należności (ew. zobowiązań) z tytułu dotacji na pokrycie strat.

035.1. Odprowadzenie nadwyżek środków obrotowych na 1 stycznia.

Konto 035.1 służy do ujęcia wypłat na rzecz budżetu, dokonanych przez zarząd centralny lub zarząd terenowy z tytułu odprowadzenia nadwyżek środków obrotowych, ustalonych na dzień 1 stycznia każdego roku na podstawie zbiorczego bilansu podległych przedsiębiorstw. Konto 035.1 obciąża się za efektywnie dokonane wypłaty w korespondencji z kontem 043. Konto 035.1 uznaje się z tytułu ewentualnych zwrotów wypłat na rzecz budżetu również w korespondencji z kontem 043. Urządzenia analityczne prowadzone do konta 035.1 powinny zapewnić możliwość ustalenia wysokości wypłat z tytułu odprowadzenia nadwyżek środków obrotowych dokonanych:

1) w roku bieżącym,

2) w roku ubiegłym.

Ponadto w urządzeniach analitycznych należy wykazać w sposób pozaksięgowy aktualny stan zobowiązań (należności) z tytułu odprowadzenia nadwyżek środków obrotowych.

035.2. Odprowadzenie innych nadwyżek środków obrotowych.

Konto 035.2 służy do ujęcia wypłat na rzecz budżetu, dokonanych przez zarząd centralny lub zarząd terenowy z tytułu odprowadzenia nadwyżek środków obrotowych, ustalonych w bilansie dochodów i wydatków. Konto 035.2 obciąża się sumą efektywnie dokonanych wypłat w korespondencji z kontem 043. Konto 035.2 uznaje się z tytułu ewentualnych zwrotów wypłat na rzecz budżetu również w korespondencji z kontem 043. Urządzenia analityczne do konta 035.2 powinny być zbudowane w oparciu o zasady analogiczne do zasad wymienionych w objaśnieniach do konta 035.1.

036. Przelewy części zysku przeznaczonej dla budżetu.

Konto 036 służy do ujęcia wypłat na rzecz budżetu, dokonanych przez zarząd centralny lub zarząd terenowy z tytułu zysku. Konto 036 obciąża się sumą efektywnie dokonanych wypłat w korespondencji z kontem 043. Konto 036 uznaje się z tytułu ewentualnych zwrotów wypłat na rzecz budżetu również w korespondencji z kontem 043. Urządzenia analityczne do konta 036 powinny zapewnić możliwość ustalenia wysokości:

- 1) wypłat z tytułu przelewów zysku do budżetu dokonanych w roku bieżącym:
  - a) za rok ubiegły i lata poprzedzające rok ubiegły,
  - b) za rok bieżący;
- 2) wypłat z tytułu przelewów zysku do budżetu w roku ubiegłym;
- 3) w sposób pozaksięgowy aktualnego stanu zobowiązań (bądź należności) wobec budżetu z tytułu przelewów zysku z podziałem na:
  - a) stan zobowiązań (należności) za rok ubiegły i lata poprzedzające rok ubiegły,
  - b) stan zobowiązań (należności) za rok bieżący,
  - c) łączny stan zobowiązań (należności).

Rozdział 2. Środki pieniężne.

043. Rachunek rozliczeń.

Konto 043 służy do księgowania operacji dokonywanych na rachunku rozliczeń w banku obsługującym działalność zarządu centralnego lub zarządu terenowego. W ciężar tego konta księguje się wszelkie awizowane przez bank wpływy na rachunek rozliczeń w korespondencji z kontami 032.1, 032.2, 033, 095.1, 095.2, 095.3, 046, a ponadto w przypadku zwrotu nadpłat — w korespondencji z kontami 035.1, 035.2, 036, 095.4, 095.5, 095.6. Na dobro konta 043 księguje się wszelkie awizowane przez bank wypłaty z rachunku rozliczeń w korespondencji z kontami 035.1, 035.2, 036, 095.4, 095.5, 095.6, a ponadto w przypadku zwrotu nadpłat — w korespondencji z kontami 032.1, 032.2, 033, 095.1, 095.2, 095.3.

046. Środki pieniężne w drodze.

W ciężar konta 046 księguje się sumy pieniężne w tych przypadkach, gdy księgowość zarządu centralnego lub zarządu terenowego jest w posiadaniu dokumentu (wyciąg z kont przedsiębiorstwa, zawiadomienie przedsiębiorstwa itp.), stwierdzającego dokonanie przez przedsiębiorstwo przelewu na rachunek rozliczeń, natomiast nie otrzymała jeszcze od banku prowadzącego rachunek rozliczeń właściwego uznania. Kontami przeciwnymi dla tych zapisów mogą być:

- 1) w przypadku wpłat z tytułu nadwyżek środków obrotowych i zysków — konta 095.1, 095.2 i 095.3,
- 2) w przypadku zwrotu wypłat na pokrycie niedoboru środków obrotowych, pokrycie wzrostu środków obrotowych i pokrycie strat — konta 095.4, 095.5, 095.6.

Z chwilą otrzymania odpowiedniego potwierdzenia banku kwotę przelewu przenosi się z konta 046 w ciężar konta 043. W zależności od przyjętej zasady księgowania na koncie 046 odbywać się mogą bądź bieżąco, bądź też tylko w końcu okresu sprawozdawczego.

Rozdział 3. Rozrachunki z przedsiębiorstwami.

095.1. Wpłaty nadwyżek środków obrotowych na 1 stycznia.

Konto 095.1 służy do ujęcia wpłat przedsiębiorstw podległych z tytułu ustalonych w ich bilansach na dzień 1 stycznia nadwyżek środków obrotowych. Konto 095.1 uznaje się sumą efektywnie otrzymanych wpłat w korespondencji z kontem 043, sumą zaś wpłat awizowanych przez przedsiębiorstwa w korespondencji z kontem 046. W ciężar konta 095.1 księguje się ewentualne zwroty wypłat w korespondencji z kontem 043. Urządzenia analityczne prowadzone do konta 095.1 powinny zapewnić możliwość ustalenia:

- 1) wysokości wpłat dokonanych w roku bieżącym przez poszczególne przedsiębiorstwa;
- 2) wysokości wpłat dokonanych w roku ubiegłym przez poszczególne przedsiębiorstwa.

Ponadto w urządzeniach analitycznych należy wykazywać w sposób pozaksiegowy aktualny stan należności (zobowiązań) od poszczególnych przedsiębiorstw z tytułu wpłat nadwyżek środków obrotowych ustalonych na dzień 1 stycznia.

095.2. Wpłaty innych nadwyżek środków obrotowych.

Konto 095.2 służy do ujęcia wpłat przedsiębiorstw podległych z tytułu nadwyżek środków obrotowych, ustalonych w ich bilansach dochodów i wydatków. Konto 095.2 uznaje się sumą efektywnie otrzymanych wpłat w korespondencji z kontem 043, sumą zaś wpłat awizowanych przez przedsiębiorstwa — w korespondencji z kontem 046. W ciężar konta 095.2 księguje się ewentualne zwroty wpłat w korespondencji z kontem 043. Urządzenia analityczne do konta 095.2 powinny być zbudowane w oparciu o zasady analogiczne do wymienionych w objaśnieniach do konta 095.1.

095.3. Wpłaty z zysku.

Konto 095.3 służy do ujęcia wpłat przedsiębiorstw podległych z tytułu zysku. Konto 095.3 uznaje się sumą efektywnie otrzymanych wpłat w korespondencji z kontem 043, sumą zaś wpłat awizowanych przez przedsiębiorstwa — w korespondencji z kontem 046. W ciężar konta 095.3 księguje się ewentualne zwroty wpłat w korespondencji z kontem 043. Urządzenia analityczne do konta 095.3 powinny być zbudowane w sposób zapewniający ustalanie wysokości:

- 1) wpłat z zysku dokonanych w roku bieżącym przez poszczególne przedsiębiorstwa:
  - a) za rok ubiegły i lata poprzedzające rok ubiegły,
  - b) za rok bieżący;
- 2) wpłat z zysku dokonanych w roku ubiegłym przez poszczególne przedsiębiorstwa;
- 3) w sposób pozaksiegowy aktualnego stanu zobowiązań (ew. należności) z tytułu wpłat z zysku z podziałem na:
  - a) stan należności (zobowiązań) za rok ubiegły i lata poprzedzające rok ubiegły od poszczególnych przedsiębiorstw,
  - b) stan należności (zobowiązań) za rok bieżący od poszczególnych przedsiębiorstw,
  - c) łączny stan należności (zobowiązań) od poszczególnych przedsiębiorstw.

095.4. Wypłaty na pokrycie niedoboru środków obrotowych.

Konto 095.4 służy do ujęcia wypłat przedsiębiorstwom na pokrycie niedoboru środków obrotowych, ustalonych w ich bilansach na dzień 1 stycznia. Konto 095.4 obciąża się sumą efektywnie dokonanych wypłat w korespondencji z kontem 043. Na dobro konta 095.4 księguje się ewentualne zwroty wypłat efektywnie otrzymane w korespondencji z kontem 043, awizowane zaś przez przedsiębiorstwa podległe — w korespondencji z kontem 046. Urządzenia analityczne, prowadzone do konta 095.4, powinny zapewnić możliwość ustalenia dla poszczególnych przedsiębiorstw wysokości wypłat dokonanych:

- 1) w roku bieżącym;
- 2) w roku ubiegłym.

Ponadto w urządzeniach analitycznych należy wykazywać w sposób pozaksiegowy aktualny stan zobowiązań (należności) wobec poszczególnych przedsiębiorstw z tytułu wypłat na pokrycie niedoboru środków obrotowych.

095.5. Wypłaty na pokrycie wzrostu środków obrotowych.

Konto 095.5 służy do ujęcia wypłacanych przedsiębiorstwom sum na pokrycie wzrostu środków obrotowych.

wych, ustalonego w ich bilansach dochodów i wydatków. Konto 095.5 obciąża się sumą efektywnie dokonanych wypłat w korespondencji z kontem 043. Na dobro konta 095.5 księguje się ewentualne zwroty wypłat efektywnie otrzymane w korespondencji z kontem 043, awizowane zaś przez przedsiębiorstwa podległe w korespondencji z kontem 046. Urządzenia analityczne prowadzone do konta 095.5 powinny być zbudowane analogicznie jak przy koncie 095.4.

095.6. Wypłaty na pokrycie strat.

Konto 095.6 służy do ujęcia wypłacanych przedsiębiorstwom sum na pokrycie strat. Konto 095.6 obciąża się sumą efektywnie dokonanych wypłat w korespondencji z kontem 043. Na dobro konta 095.6 księguje się ewentualne zwroty wypłat efektywnie otrzymane w korespondencji z kontem 043, awizowane zaś przez przedsiębiorstwa podległe — w korespondencji z kontem 046. Urządzenia analityczne prowadzone do konta 095.6 powinny zapewnić możliwość ustalenia dla poszczególnych przedsiębiorstw wysokości wypłat dokonanych:

- 1) w roku bieżącym;
- 2) w roku ubiegłym.

Ponadto w urządzeniach analitycznych należy wykazywać w sposób pozaksięgowy stan zobowiązań (należności) wobec poszczególnych przedsiębiorstw z tytułu wypłat na pokrycie strat.

§ 7. Ustalone w § 6 zasady funkcjonowania kont księgowości rozliczeń z budżetem ilustruje schemat podany w załączniku nr 1.

§ 8. Zarządy centralne lub zarządy terenowe dokonujące rozliczeń z budżetem za podległe przedsiębiorstwa, które prowadzą księgowość w oparciu o właściwy uproszczony ramowy plan kont lub w oparciu o jednolity plan kont, dostosują symbole liczbowe kont, wymienionych w wykazie kont księgowości rozliczeń z budżetem, o którym mowa w § 5 niniejszego zarządzenia, do symboli kont stosowanych w księgowości przedsiębiorstw.

III. Zasady sporządzania zamknięć i otwarć kont księgowości rozliczeń z budżetem.

§ 9. Zamknięcia kont księgowości rozliczeń z budżetem dokonuje się raz na rok według stanu zapisów na koniec dnia 31 grudnia każdego roku.

§ 10. Zamknięcie kont księgowości rozliczeń z budżetem poprzedzone być musi:

- 1) ustaleniem, że wszystkie operacje gospodarcze, dokonane w roku sprawozdawczym, zostały zarejestrowane w sposób prawidłowy (bilans brutto);
- 2) uzgodnieniem kont rozrachunków (095.1, 095.2, 095.3, 095.4, 095.5, 095.6) z przedsiębiorstwami;
- 3) uzgodnieniem konta 043 z właściwym bankiem;
- 4) uzgodnieniem kont rozdziału 1 z księgowością budżetu.

§ 11. Uzgodnienie, o którym mowa w § 10 pkt 2 i 3, polegać powinno na doprowadzeniu do równości sald kont rozdziału 3 i konta 043 z odpowiadającymi im saldami kont prowadzonych w księgowości przedsiębiorstw lub banku. Uzgodnienie to przeprowadzone być powinno w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach zarządzenia Ministra Finansów z dnia 20 lutego 1953 r. w sprawie inwentaryzacji oraz sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych (Monitor Polski Nr A-29, poz. 359).

§ 12. Zamknięcie kont księgowości rozliczeń z budżetem polega na:

- 1) wpisaniu sald poszczególnych kont na tę ich stronę, która wykazuje mniejsze obroty, i podsumowaniu tak zbilansowanych obrotów;
- 2) skreśleniu w urządzeniach analitycznych prowadzonych do kont 032.1, 032.2, 033, 035.1, 035.2, 095.1, 095.2, 095.4, 095.5, 095.6 stanów należności i zobowiązań zarządu centralnego lub zarządu terenowego, które zgodnie z przepisami uchwały wygasają i staną się z dniem 1 stycznia roku następnego należnościami z tytułu niedoborów środków obrotowych lub zobowiązaniami z tytułu nadwyżki środków obrotowych.

§ 13. Przepis § 12 pkt 1 nie dotyczy zarządów centralnych i terenowych, które prowadzą konta metodą drabinkową (zapisy „czarne” zwiększające obroty i „czerwone” zmniejszające obroty). Zarządy te zamykają konta w sposób następujący: w kolumnie kwot wpisuje się w następnym wolnym wierszu po ostatniej zaksięgowanej na danym koncie operacji sumę zapisów „czarnych”, w wierszu następnym sumę zapisów „czerwonych”. Poniżej wpisuje się różnicę między zapisami „czarnymi” i „czerwonymi” i podkreśla się ją dwukrotnie.

Przykład:

Ostatnia zaksięgowana pozycja	x
Suma zapisów „czarnych”	100
Suma zapisów „czerwonych”	20
S a l d o	80

§ 14. Otwarcie kont księgowości rozliczeń z budżetem polega na:

- 1) wprowadzeniu sald ustalonych na dzień 31 grudnia roku ubiegłego na nawożołone konta, przy czym salda kont rozdziałów 1 i 3 w urządzeniach analitycznych zarejestrowane być powinny jako wpłaty (wypłaty) dokonane w roku ubiegłym;
- 2) wykazaniu w urządzeniach analitycznych prowadzonych do kont rozdziałów 1 i 3 aktualnego stanu należności i zobowiązań zarządu centralnego lub terenowego.

§ 15. Ustala się następujące zasady księgowego ujęcia wydatków środków pieniężnych zgromadzonych na kontach 043 i 046 na koniec dnia 31 grudnia roku ubiegłego, a rozchodowanych w roku bieżącym:

- 1) wypłaty przedsiębiorstwom podlegają księgowaniu na stronie Wn właściwego konta rozdziału 3 i stronie Ma konta 043; w urządzeniach analitycznych prowadzonych do kont rozdziału 3 wypłaty te powinny być rejestrowane jako wypłaty bądź jako zwroty wpłat, dokonane w roku ubiegłym;
- 2) wypłaty na rzecz budżetu podlegają księgowaniu na stronie Wn właściwego konta rozdziału 1 i stronie Ma konta 043; w urządzeniach analitycznych prowadzonych do kont rozdziału 1 wypłaty te powinny być rejestrowane jako wypłaty dokonane w roku bieżącym. Jednocześnie zarząd centralny lub terenowy obowiązany jest w urządzeniach analitycz-

nych do właściwego konta (kont) rozdziału 3 dokonać przeksięgowania przelanej na rzecz budżetu kwoty z konta (kolumny konta) rejestrującego wpłaty przedsiębiorstw dokonane w roku ubiegłym na konto (kolumnę konta) rejestrujące wpłaty przedsiębiorstw dokonane w roku bieżącym. W przypadku gdy wypłata na rzecz budżetu dokonywana jest z tytułu nadwyżki środków obrotowych (nie jest wypłatą z zysku), podlega księgowaniu na koncie 035.1, a przeksięgowanie na kontach rozdziału 3, o którym wyżej mowa, powinno być dokonane w sposób następujący: Wn 095.2 (konto, kolumna konta rejestrująca wypłaty dokonane w roku ubiegłym) lub inne właściwe konto rozdziału 3 — Ma 095.1 (konto, kolumna konta rejestrująca wpłaty dokonane w roku bieżącym).

§ 16. Salda kont rozdziałów 1 i 3 wyrażające wpłaty bądź wypłaty dokonane w roku ubiegłym po:

- 1) przeprowadzeniu księgowania, o których mowa w § 15;
- 2) dokonaniu przelewów wyrównawczych z zysku za rok ubiegły przez przedsiębiorstwa ewentualnie na rzecz przedsiębiorstw (księgowanych jako wpłaty — zwroty wpłat dokonane w roku bieżącym);
- 3) zatwierdzeniu bilansu zbiorczego przedsiębiorstw podlegającej wzajemnej kompensacie w drodze zapisów: Wn konta: 032.1 032.2, 033, 095.1, 095.2, 095.3 — Ma konta: 035.1, 035.2, 036, 095.4, 095.5, 095.6. Zapisy powyższe dokonuje się w urządzeniach analitycznych (konta analityczne, kolumny kont) rejestrujących wpłaty i wypłaty dokonane w roku ubiegłym.

§ 17. W przypadku gdy do końca roku sprawozdawczego nie zostaną spełnione wymagania, o których mowa w § 16 pkt 2 i 3, kompensata sald powinna być dokonana pod datą 31 grudnia roku sprawozdawczego (bieżącego).

IV. Dokumenty.

§ 18. Wszelkie zapisy dokonywane w księgowości rozliczeń z budżetem muszą być udokumentowane. Za udokumentowane uważa się zapisy dokonane na podstawie:

- 1) wyciągów bankowych (zapisy na koncie 043 i kontach korespondujących);
- 2) zawiadomień przedsiębiorstw o dokonanych przelewach (zapisy na stronie Wn konta 046 i kontach korespondujących);
- 3) poleceń księgowania (zapisy związane z zamknięciem, otwarciem kont, zapisy dotyczące przeksięgowania w analityce kont rozdziałów 1 i 3 oraz zapisy dotyczące storn i sprostowań).

§ 19. Rodzaje dokumentów, stanowiących podstawę księgowania w urządzeniach analitycznych należności bądź zobowiązań zarządu centralnego lub terenowego, określają odrębne przepisy.

§ 20. Celem zapewnienia sprawnego zestawiania zbiorczych sprawozdań finansowych, sprawnego sporządzania zamknięć księgowości rozliczeń z budżetem, a w szczególności sprawniej realizacji przepisów §§ 11 i 15 pkt 2 niniejszego zarządzenia nakłada się na:

- 1) zarządy centralne lub terenowe — obowiązek zawiadomienia przedsiębiorstw o wypłatach dokonywanych na ich rzecz z rachunku rozliczeń oraz o wszelkich księgowaniach memoriałowych, dokonanych na kontach przedsiębiorstw;
- 2) przedsiębiorstwa prowadzące rozliczenia z budżetem za pośrednictwem centralnych lub terenowych za-

rzędów — obowiązek zawiadomiania zarządów centralnych lub terenowych o wpłatach na ich rachunek rozliczeń.

§ 21. Zawiadomienia, o których mowa w § 20, powinny zawierać co najmniej:

- 1) określenie kwoty i tytułu wpłat (wypłat, zapisu);
- 2) określenie daty dokonanej wpłaty (wypłaty, zapisu);
- 3) określenie okresu, za jaki wpłata (wypłata) została dokonana;
- 4) określenie środków, z jakich nastąpiła wypłata (dotyczy zarządu centralnego lub terenowego — patrz § 15).

§ 22. W zakresie przechowywania dokumentów stanowiących podstawę zapisów w księgowości rozliczeń z budżetem mają odpowiednie zastosowanie przepisy zarządzenia Ministra Finansów z dnia 20 stycznia 1951 r. w sprawie przechowywania dokumentów oraz ksiąg rachunkowych w przedsiębiorstwach państwowych, centralach spółdzielczo-państwowych i spółdzielniach (Monitor Polski Nr A-14, poz. 195).

V. Technika księgowości rozliczeń z budżetem.

§ 23. Księgowość rozliczeń z budżetem może być prowadzona przy zastosowaniu dowolnie obranej przez zarząd centralny lub terenowy metody księgowości (tabelaryczna, przebitkowa, rejestrowa lub inna).

§ 24. Celem ułatwienia opracowania bądź zastosowania właściwej dla danego zarządu centralnego lub terenowego metody księgowości rozliczeń z budżetem podaje się w załączniku nr 2 rozwiązanie oparte na metodzie przebitkowej wielokolumnowej.

VI. Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 25. Zarządy centralne które w roku 1952 prowadziły księgowość rozliczeń z budżetem w oparciu o zasady określone w pkt 3 lit. a) pisma okólnego Departamentu Księgowości Ministerstwa Finansów nr KS 4959/3/52 z dnia 28 kwietnia 1952 r. przy otwarciu księgowości rozliczeń z budżetem, opartej na przepisach niniejszego zarządzenia, dokonają przekształcenia sald kont prowadzonych w roku 1952, w szczególności zaś wykażą:

saldo kont prowadzonych w roku 1952	na koncie prowadzonym w roku 1953
032,2, 032.4	032.2
033.2	033
035.2	035.2
036.2, 036.4	036
043.1, 043.2	043
046.1, 046.2	046
095.2, 095.4	095.2
095.6, 095.8, 095.10, 095.12	095.5
095.14, 095.16	095.3
095.18 095.20, 095.22	095.6

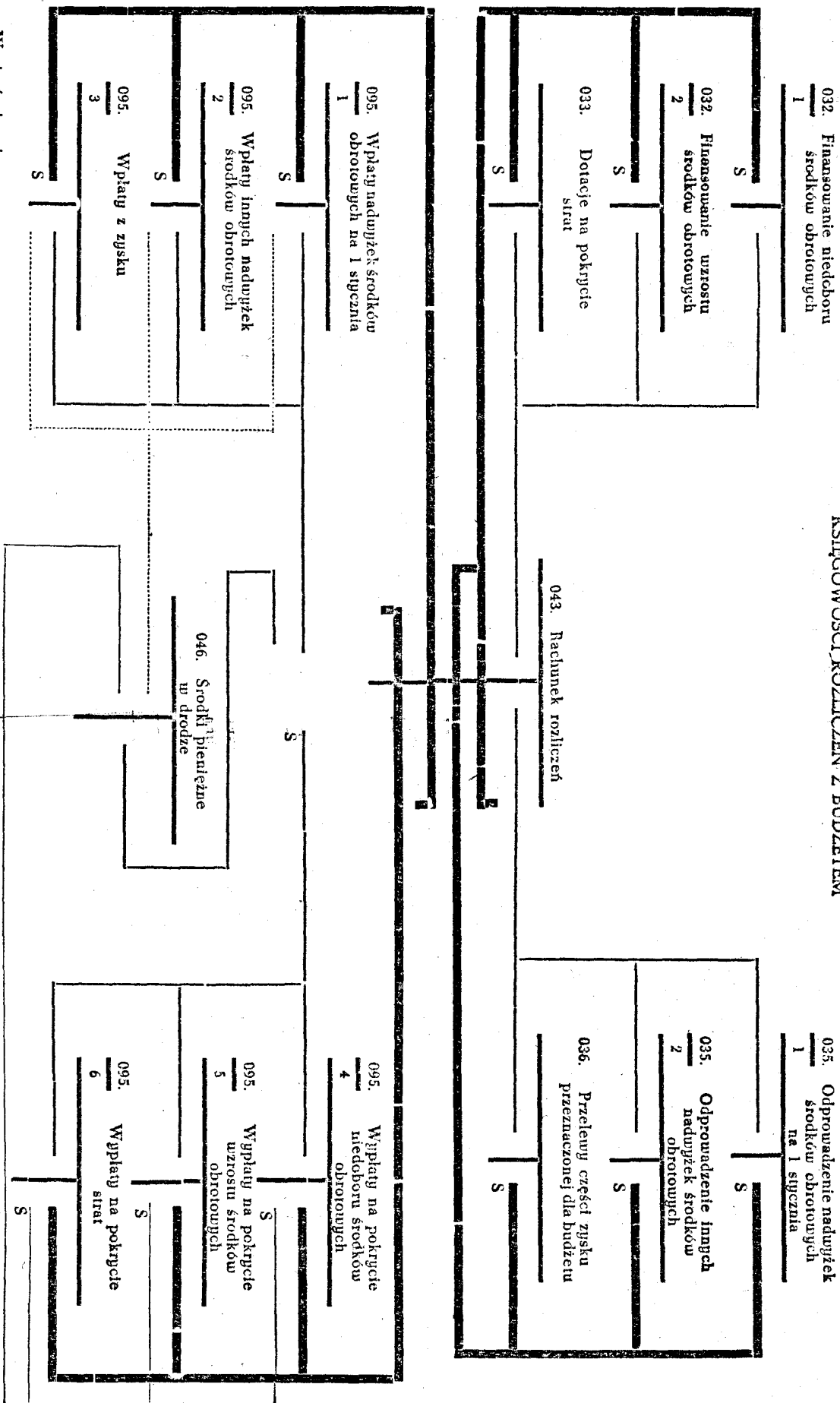
§ 26. Przepisy § 25 mają odpowiednie zastosowanie do zarządów centralnych, które prowadziły w roku 1952 księgowość rozliczeń z budżetem w oparciu o zasady określone w pkt 3 lit. b) pisma okólnego Departamentu Księgowości Ministerstwa Finansów nr KS 4959/3/52 z dnia 28 kwietnia 1952 r.

§ 27. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister Finansów: T. Dietrich

SCHEMAT TYPOWYCH ZAPISÓW DOKONYWANYCH NA KONTACH SYNTETYCZNYCH
KSIĘGOWOŚCI ROZLICZEN Z BUDŻETEM

Załącznik nr 1 do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 5 sierpnia 1953 r. (poz. 911)

W wyjaśnieniu:

- księgowanie bieżących wpłat i wypłat dokonywane na podstawie wyliczeń bankowych
- księgowanie zmian w nadpłat (okonywane na podstawie wyliczeń bankowych)
- księgowanie bieżące lub dokonywane w końcu okresu sprawozdawczego na podstawie awizów przedsiębiorstw o dokonanych wpłatach
- księgowanie bieżące lub dokonywane w końcu okresu sprawozdawczego na podstawie awizów przedsiębiorstw o dokonanych wypłatach
- saldo końcowe wpisywane celem zbilansowania obrotów konta.

DZIENNIK ŚRODKÓW ODDANYCH, OTRZYMANÝCH I ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Lp.	Dziennik (stro- na)	Data		Dowód		T r e ś ć	Nr konta prze- stawnego	Rachunek rozlicze- niowy Środki pieniężne w drodze		Wpłaty z budżetu i zwroty wpłat do budżetu			Wpłaty do budżetu i zwroty wypłat z budżetu			Nr konta	
		dzień	mie- siąc	sym- bol	nr			O b r o t y	d t	ct	w roku ubiegłym i lata po- przednie	za rok ubiegły i lata po- bieżący	za rok ubiegły i lata po- przednie	za rok ubiegły i lata po- bieżący	w roku bieżącym		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

KARTA KONTOWA ŚRODKÓW ODDANYCH, OTRZYMANÝCH I ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH

Lp.	Dziennik (stro- na)	Data		Dowód		T r e ś ć	Nr konta prze- stawnego	Rachunek rozlicze- niowy Środki pieniężne w drodze		Wpłaty do budżetu i zwroty wpłat z budżetu			Wpłaty z budżetu i zwroty wypłat do budżetu			Stan należności lub zobowiązań		
		dzień	mie- siąc	sym- bol	nr			O b r o t y	d t	ct	w roku ubiegłym i lata po- przednie	za rok ubiegły i lata po- bieżący	za rok ubiegły i lata po- bieżący	za rok ubiegły i lata po- przednie	za rok ubiegły i lata po- bieżący	za rok ubiegły i lata po- przednie	za rok ubiegły i lata po- bieżący	za rok ubiegły i lata po- bieżący
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19

Wzór a/3

DZIENNIK WPŁAT PRZEDSIĘBIORSTW PODLEGŁYCH

Lp.	Dziennik (strona)	Data		Dowód		T r e ś ć	Nr konta przeciw-staunego	Wpłaty nadwyżek środków na 1 stycznia		Wpłaty innych nadwyżek środków obrotowych		Wpłaty z zysku		Nr konta		
		195	.....	nr	.....			w roku ubie-głym	w roku bieżą-cym	w roku ubie-głym	w roku bieżą-cym	w roku ubie-głym	za rok ubiegły i lata poprzed-nie		za rok bieżący	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Wzór a/4

KARTA KONTOWA WPŁAT NADWYZEK ŚRODKÓW OBROTOWYCH NA 1 STYCZNIĄ

Lp.	Dziennik (strona)	Data		Dowód		T r e ś ć	Nr konta przeciw-staunego	Wpłaty nadwyżek środków obrotowych na 1 stycznia		Wpłaty innych nadwyżek środków obrotowych		Wpłaty z zysku		Stan należności lub zobowiązań			
		195	.....	nr	.....			w roku ubie-głym	w roku bieżą-cym	w roku ubie-głym	w roku bieżą-cym	w roku bieżącym	za rok ubiegły i lata poprzed-nie	za rok bieżący	razem		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

KARTA KONTOWA WPLAT INNYCH NADWYŻEK ŚRODKÓW OBROTOWYCH

Wzór a/5

		Nr konta <u>095</u> <u>2</u>		Nr rej.		Nr str.										
Lp.	Dziennik (strona)	Data 195.....		Dowód nr	T r e ś ć	Nr konta przeciwnego	Wpłaty innych nadwyżek środków obrotowych		Wpłaty z zysku		Stan należności lub zobowiązań					
		dzień	mie- siąc				w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym	za rok bieżący	za rok ubiegły i lata poprzednie	za rok bieżący	razem			
1		3	4	5	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Wzór a/6

KARTA KONTOWA WPLAT Z ZYSKU

		Nr konta <u>095</u> <u>3</u>		Nr rej.		Nr str.										
Lp.	Dziennik (strona)	Data 195.....		Dowód nr	T r e ś ć	Nr konta przeciwnego	Wpłaty innych nadwyżek środków obrotowych		Wpłaty z zysku		Stan należności lub zobowiązań					
		dzień	mie- siąc				w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym	za rok bieżący	za rok ubiegły i lata poprzednie	za rok bieżący	razem			
1		3	4	5	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Wzór a/7

DZIENNIK WYPŁAT PRZEDSIĘBIORSTWOM PODLEŻYM

Lp.	Dziennik (strona)	Data		Dowód		T r e ś ć	Nr konta przeciwstawnego	Wpłaty na pokrycie niedoboru środków obrotowych		Wpłaty na pokrycie wzrostu środków obrotowych		Wpłaty na pokrycie strat		Nr konta	
		195	.....	mie- siąc	sym- bol			nr	w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym		w roku bieżącym
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16

Wzór a/8

KARTA KONTOWA WYPŁAT NA POKRYCIE NIEDOBORU ŚRODKÓW OBROTOWYCH

Lp.	Dziennik (strona)	Data		Dowód		T r e ś ć	Nr konta przeciwstawnego	Wpłaty na pokrycie niedoboru środków obrotowych		Wpłaty na pokrycie wzrostu środków obrotowych		Wpłaty na pokrycie strat		Stan należności lub zobowiązań
		195	.....	mie- siąc	sym- bol			nr	w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Nr konta 095
4

Nr rej. ....
Nr str. ....

KARTA KONTOWA WPLAT NA POKRYCIE WZROSTU ŚRODKÓW OBROTOWYCH

Wzór a/9

Nr konta 095 5										Nr rej.		Nr str.		
Lp.	Dziennik (strona)	Data 195		Dowód		T r e ś ć	Nr konta przeciustawnego	Wypłaty na pokrycie niedoboru środków obrotowych			Wypłaty na pokrycie strat		Stan należności lub zobowiązań	
		dzień	mie- siąc	sym- bol	nr			w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym		w roku bieżącym
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

KARTA KONTOWA WYPEŁNIENIA NA POKRYCIE STRAT

Wzór a/10

Nr konta 095 6										Nr rej.		Nr str.		
Lp.	Dziennik (strona)	Data 195		Dowód		T r e ś ć	Nr konta przeciustawnego	Wypłaty na pokrycie niedoboru środków obrotowych			Wypłaty na pokrycie strat		Stan należności lub zobowiązań	
		dzień	mie- siąc	sym- bol	nr			w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym	w roku bieżącym	w roku ubiegłym		w roku bieżącym
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

OBJAŚNIENIA DO WZORÓW DRUKÓW

1. Dziennik środków oddanych, otrzymanych i środków pieniężnych (wzór a/1) służy do rejestrowania operacji dokonywanych na kontach rozdziałów 1 i 2. Poszczególne konta rozdziałów 1 i 2 prowadzone być powinny w związku z tym na karcie kontowej środków oddanych, otrzymanych i środków pieniężnych (wzór a/2), przy czym dla kont 043 i 046 wykorzystuje się kolumny 9 i 10 karty kontowej, dla kont 032.1, 032.2, 033, 035.1, 035.2 i 036 natomiast — kolumny 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19. Kolumny 12, 15, 17 i 18 dla kont 032.1, 032.2, 033, 035.1, 035.2 nie podlegają wypełnieniu. Zapisy w kolumnach 1 — 16 karty kontowej, prowadzonej według wzoru a/2, przebijane są na dziennik. Zapisy w kolumnach 17, 18 i 19 dokonywane są wyłącznie na karcie kontowej (bez przebijania).

2. Dziennik wpłat przedsiębiorstw podległych (wzór a/3) służy do rejestrowania operacji dokonywanych na kontach 095.1, 095.2, 095.3. Urządzenie analityczne do:

- 1) konta 095.1 stanowi karta kontowa prowadzona według wzoru a/4,
- 2) konta 095.2 stanowi karta kontowa prowadzona według wzoru a/5,
- 3) konta 095.3 stanowi karta kontowa prowadzona według wzoru a/6.

Zapisy w kolumnach 1—15 kart kontowych prowadzonych według wzorów a/4, a/5 i a/6 przebijane są na dziennik. Zapisy w kolumnach 16, 17 i 18 dokonywane są wyłącznie na kartach kontowych; kolumny 16 i 17 wypełniane są wyłącznie na karcie kontowej prowadzonej do konta 095.3. Obroty konta syntetycznego 095.1 wynikają z kolumn 9 i 10 dziennika prowadzonego według wzoru a/3. Obroty konta syntetycznego 095.2 wynikają z kolumn 11 i 12 dziennika prowadzonego według wzoru a/3. Obroty konta syntetycznego 095.3 wynikają z kolumn 13, 14 i 15 dziennika prowadzonego według wzoru a/3.

3. Dziennik wypłat przedsiębiorstwom podległym (wzór a/7) służy do rejestrowania operacji dokonywanych na kontach 095.4, 095.5 i 095.6. Urządzenie analityczne do:

- 1) konta 095.4 stanowi karta kontowa prowadzona według wzoru a/8,

- 2) konta 095.5 stanowi karta kontowa prowadzona według wzoru a/9,

- 3) konta 095.6 stanowi karta kontowa prowadzona według wzoru a/10.

Zapisy w kolumnach 1 — 14 kart kontowych prowadzonych według wzorów a/8, a/9 i a/10 przebijane są na dziennik. Zapisy w kolumnie 15 dokonywane są wyłącznie na kartach kontowych. Obroty konta syntetycznego 095.4 wynikają z kolumn 9 i 10 dziennika prowadzonego według wzoru a/7. Obroty konta syntetycznego 095.5 wynikają z kolumn 11 i 12 dziennika prowadzonego według wzoru a/7. Obroty konta syntetycznego 095.6 wynikają z kolumn 13 i 14 dziennika prowadzonego według wzoru a/7.

4. Karty kontowe prowadzone według wzorów a/4, a/5, a/6, a/8, a/9 i a/10 otwierane są dla każdego przedsiębiorstwa oddzielnie.

5. Zapisy w kolumnach 11, 12, 13, 14, 15, 16 wzorów a/1 i a/2, zapisy w kolumnach 9, 10, 11, 12, 13, 14 i 15 wzorów a/3, a/4, a/5 i a/6 oraz zapisy w kolumnach 9, 10, 11, 12, 13 i 14 wzorów a/7, a/8, a/9 i a/10 dokonywane być mają metodą drabinkową, tzn. zapis zwiększający obroty (zapis czarny, ze znakiem plus) dokonywany jest w tej samej kolumnie co zapis zmniejszający obroty (zapis czerwony, ze znakiem minus, w ramce itp.).

6. Sumowanie zapisów w kolumnach wymienionych w ust. 5 polega na dodaniu odrębnie zapisów zwiększających obroty i odrębnie zapisów zmniejszających obroty. Suma zapisów zwiększających obroty powinna być wpisywana w następnym wolnym wierszu ponad zapisem wykazującym sumę zapisów zmniejszających obroty.

7. W kolumnach 17, 18 i 19 wzoru a/2, w kolumnie 18 wzorów a/4 i a/5, w kolumnach 16, 17 i 18 wzoru a/6 oraz w kolumnie 15 wzorów a/8, a/9 i a/10 wpisuje się wyłącznie aktualny stan należności (zapis czarny, zapis ze znakiem plus) lub zobowiązań (zapis czerwony, zapis ze znakiem minus, zapis w ramce itp.), nie notuje się w tych kolumnach natomiast obrotów, które dopiero po dodaniu (odjęciu) do poprzedniego stanu dałyby aktualny stan należności lub zobowiązań.